

Tehnička neispravnost vozila i njen uticaj na saobraćajne nezgode

Jovan Karanović

dipl. inž. mašinstva, Centar za vještačenje „Zenit“ d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina, jovankaranovic58@gmail.com

Rezime: U proteklih 20 godina uveliko je povećana sigurnost vožnje na putevima. Jedinstveni propisi Evropske Unije su doprinijeli većoj bezbjednosti u saobraćaju bez obzira što je broj automobila u periodu od zadnjih 20 godina porastao više od 4 puta.

Uprkos povećanju gustoće saobraćaja, broj žrtava saobraćaja se smanji za otprilike 25%.

Protok saobraćaja se znatno povećao, što ukazuje na činjenicu da bezbjednost saobraćaja na putevima postaje još važnija.

Kontinuirano unapređivanje i nadopunjavanje propisa i pravilnika, zajedno sa najnovijim aktivnim i pasivnim sigurnosnim sistemima bezbjednosti savremenih vozila, s ciljem da se bezbjednost vozila održava tokom cijelog njihovog životnog vijeka neophodno je sprovesti redovne tehničke preglede, uz stalno održavanje i brigu o vozilu.

Prepoznajući ovu potrebu, Savjet Evrope je još 1977. godine izdao direktivu 77/143/EEC za približavanje država članica koji se odnose na tehničke preglede motornih i priključnih vozila.

Ključne riječi: vozila, tehnički pregledi, saobraćajne nezgode.

Datum prijema rada: 27. februar 2015.

Datum odobrenja rada: 5. mart 2015.

ZNAČAJ TEHNIČKIH PREGLEDA I NJIHOV DOPRINOS BEZBJEDNOSTI SAOBRAĆAJA

U svojoj verziji EU direktiva 96/96 EC u vezi sa pregledom vozila propisuje minimum obaveznih zahtjeva za obavljanje periodičnih tehničkih pregleda.

Direktiva dozvoljava državama članicama da uključe strožije zahtjeve u nacionalne propise.

Različiti sistemi tehničkih pregleda vozila u pojedinim zemljama EU variraju zavisno od klimatskih uslova, gustine saobraćaja u odnosu na transportnu infrastrukturu ili starosnu strukturu vozila.

Postoje na primjer:

- Različiti oblici organizacija (državne i privatne)
- Različite lokacije za pregled (specijalizovane, stacionarne ispitne stanice,
- Mobilne ispitne stanice, radne ispitne stanice.)
- Različiti intervali pregleda.

Individualne nacionalne karakteristike su različite u pogledu kvalifikacije i stručnosti za osoblje koje obavlja preglede, i različiti zahtjevi za osiguranje kvaliteta.

U Evropskoj direktivi 96/96 EC je propisan minimum standarda za vršenje pregleda vozila.

Primjeri specifičnih ispitivanja su:

- Kočni sistem
- Upravljački sistem
- Uslovi vidljivosti
- Osovine, točkovi i gume
- Svjetla i električni sistemi
- Emisija izduvnih gasova
- Sistem hodnih elemenata
- Ostala oprema.

Analizom pregleda vozila u različitim zemljama uočene su neke zanimljive podudarnosti.

Naime, u slučaju automobila, gotovo svugdje su procentualno najzastupljenije dve grupe neispravnosti: neispravnost kočnog sistema i neispravnost opreme za osvetljenje.

Zbog svega ovoga, pregled vozila mora biti sproveden od strane nezavisne stanice za preglede, čime se obezbjeđuje potreban nivo bezbjednosnih standarda, što je u interesu svih nas.

Generalno sistem provjere vozila bi se mogao podijeliti na oblast koja je regulisana zakonskim propisima i oblast koja nije zakonski regulisana.

ZAKLJUČAK

Nakon sveobuhvatne analize i iznesenih činjenica može se zaključiti da su periodični tehnički pregledi vozila bitan faktor sigurnosti i bezbjednosti saobraćaja a i važan materijalni dokaz u krivičnim i prekršajnim postupcima.

Rezultati tehničke ispravnosti vozila predstavljaju osnov za provođenje sudskog i tužilačkog naloga vještačenja-ekspertize, utvrđivanja tehničke ispravnosti vozila kao uzročnika saobraćajne nezgode.

LITRERATURA:

Bilten br. 8./2013 - Konzorcijum Etručne institucija za tehničke preglede Republike Srpske

International strategies for accident prevention - Technical road safety, DEKRA Technical Paper 58/05, (DEKRA tehnički članak 58/05 - Tehnička bezbjednost u saobraćaju.)

Rezolucija UN A/RES/64/255 Unapređenje bezbjednosti saobraćaja na putevima, Zbornik radova stručnog seminara „Uloga lokalne zajednice u bezbjednosti saobraćaja“ Banja Luka, decembar 2012.

Univerzitet u Banjoj Luci - Mašinski fakultet Banja Luka.

Unroadworthy Condition of Vehicles and Its Impact on Traffic Accidents

Karanović Jovan

Bachelor of Mechanical Engineering, "Zenit" Expertise Centre d.o.o. Banja Luka, Bosnia and Herzegovina jovankaranovic58@gmail.com

Abstract: The traffic safety on roads has significantly increased over the past 20 years. Unified European Union regulations have contributed to a better traffic safety regardless of the number of vehicles that increased by more than 4 times in the past 20 years.

In spite of the increased traffic density, the number of traffic fatalities is decreased by approximately 25%.

The traffic flow has considerably increased, which points to the fact that the road traffic safety is getting in importance.

Continuous improving and amending of regulations and rulebooks, together with the most recent active and passive security systems of modern vehicles, with a view to maintaining the safety of vehicles throughout their lifetime, it is necessary to conduct regular roadworthiness tests, with continuous vehicle maintenance and care.

Recognizing this need, the Council of the European Union issued Directive 77/143/EEC as early as in 1977 on the approximation of the laws of the Member States relating to road worthiness tests for motor vehicles and their trailers.

Key words: vehicles, roadworthiness tests, traffic accidents.